

**HOGENDORP, Gijsbert Karel van**, Nederlands staatsman (Rotterdam 27 oktober 1762 - Rotterdam 5 augustus 1834).

Na zijn militaire loopbaan was Van Hogendorp, ook jurist, pensionaris van Rotterdam (1787-'95). Van 1795-1815 was hij ambtloos burger. In afwachting van de terugkomst der Oranjes bestudeerde hij sociale en economische kwesties en schreef een Schets eener Grondwet (1812). In 1813 werd hij hoofd van de voorlopige regering. Onder koning Willem I was hij voorzitter van de grondwetscommissie van 1815.

Al vóór 1813 hoopte Van Hogendorp op vereniging van Noord- en Zuid-Nederland. Het liefst had hij een spontane opstand in het Zuiden gezien en een bevrijding door de Oranjevorst. Toen dit niet gebeurde, ontzegde Van Hogendorp het Zuiden verdere initiatieven. Nederlands wensen moesten nu voorrang hebben. Van Hogendorp zag de vereniging van Noord en Zuid vooral politiek en economisch. Taal- en stamverwantschap waren bijzaak. Zelf reeds vervreemd van Willem I zag hij de scheiding in 1830 aankomen. Hij heeft in verscheiden brochures gepleit voor het behoud van zekere banden, maar zag tenslotte het onmogelijke hiervan in.

WERKEN: *Brieven en Gedenkstukken van G.K. van Hogendorp*, 7 dln. (uitgegeven door F. en H. van Hogendorp, 1866-1903); - brochures uit 1830: *De Prins van Oranje*; *De Koning*; *De Vrede*; *Scheiding van Holland en België*; *De Natie*.

LITERATUUR: J.B. Breukelman, *Hogendorp, Gijsbert Karel van*, in *Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek*, II (p. 587 vlg.); - L. Picard, *Geschiedenis van de Vlaamsche en Groot-Nederlandsche Beweging*, I (1942, tweede uitgave); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, I (1963).

PIETER VAN HEES